

Národní lidskoprávní instituce slaví rok působení v Česku

1.7.2026 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Je to přesně rok, co na Kancelář ombudsmana a dětského ombudsmana připadl nový úkol - chránit a prosazovat lidská práva jako národní lidskoprávní instituce (NHRI). Na dosavadní kroky v této oblasti nyní naváže nová ombudsmanka Eva Kostolanská. Společně s dětským ombudsmanem Martinem Benešem a jejich zástupcem Vítem Alexanderem Schormem předpokládají, že mezi důležitá témata jejich práce budou v následujících třech letech patřit zejména bydlení, duševní zdraví a ochrana ohrožených dětí.

„Lidská práva prostupují celou agendou naší Kanceláře - ať už se bavíme o původní agendě vyřizování stížností na úřady, o návštěvách lidí omezených na svobodě či ochraně před diskriminací a dalších. Působit jako národní lidskoprávní instituce posílilo naše možnosti. Můžeme rozsáhleji připomínkovat zákony, intenzivněji spolupracovat na mezinárodní i občanské úrovni a více šířit osvětu,“ vysvětluje ombudsmanka Eva Kostolanská, která se ujala funkce před méně než dvěma týdny a navazuje v čele lidskoprávní instituce na bývalého ombudsmana Stanislava Křečka.

Stav rovnosti žen a mužů, nebo práva starších lidí - témata pro první rok NHRI

Doposud v roli národní lidskoprávní instituce předložila Kancelář ombudsmana a dětského ombudsmana před Výborem OSN stínovou zprávu k dodržování práv rovnosti žen a mužů. Ta se zabývala mimo jiné negativními dopady mateřství na zaměstnanost, riziky sociálního a finančního vyloučení neformálních pečujících či nízkou dostupností i kvalitou zdravotní péče pro ženy v souvislosti s porody.

Za poslední rok se také ombudsman zapojil do příprav nové úmluvy OSN o právech starších lidí, připomínkoval návrh sociálního klimatického plánu či návrh zákona o mediích veřejné služby nebo návrh zákona k platformové práci (práci organizované prostřednictvím digitálních aplikací, typicky rozvoz). Zapojil se také do diskusí evropských NHRI o dopadech umělé inteligence (AI) na lidská práva. Pokračuje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj na nastavení lidskoprávního vzdělávání úředníků, kteří rozhodují o dotacích.

Ombudsmanka bude hledat lidi do poradního orgánu nejen z řad expertů

„V následujících šesti letech bych chtěla v čele národní lidskoprávní instituce obstát na mezinárodní úrovni a získat mezinárodní akreditaci,“ představila své plány Kostolanská. K tomu jí má dopomáhat poradní orgán NHRI. Jeho členy bude ombudsmanka hledat pomocí veřejné výzvy. Do poradního orgánu by ráda nalákala nejen odborníky, ale i lidi s bohatými zkušenostmi s cílem prosazovat účinnými cestami ochranu lidských práv v Česku.

Ombudsmanka ve spolupráci s dětským ombudsmanem a jejich zástupcem se chtějí zaměřit zejména na témata bydlení, duševní zdraví a ochrana ohrožených dětí. Tyto priority vzešly i z veřejné výzvy, do které se v minulém roce zapojily stovky lidí.

https://www.ochrance.cz/aktualne/narodni_lidskopravni_institute_slavi_rok_pusobeni_v_cesku